

Saháda

[2011. március]

Ebédelni megyünk a Tahiniba. Asztalt foglaltatok, húsz perc vonattal, metró, troli, le a troliról, szűk helyek, fázós madarak felettünk, hosszúkás tér, párhuzamos utca, elvétjük, nem ez, vissza a térre, az a mi utcánk. A sarkon, a cukrászda helyén kóser hentes működött valamikor, a következő házban holtan találták a tulajdonost, a vörös bárónő, század eleji úrilány, szülőháza a Dévai utca elején volt. Jártunk ott korábban, emlékszem, éjszakai busszal mentünk, sötét utcák között, a körút, a kiskocsma, kapualjak, nyílt a kapu, valaki sétálni vitte a kutyáját, bejutottunk, valaki kutyája körbeszagolt. A levelesládák, a kőfal a vakolat alatt, láttuk, hogy valami bemozdul mögöttünk, ez a valami látni nem engedte magát, a háta, a lába, az egyik, oldalról, kívülről, addig tartott, ahol a liftakna véget ért, ott a liftrács eltakarta. Akkor már két hete játszottuk ezt: lifetour, ki a bérházból, vissza az utcára, troli, metró, álltunk a vasúti peron szegélyén, kora hajnali fények, köd. Beállt a vonat; kabinos, meleg. Tamás kivette a táskájából az A5-ös lapot, krikzkrakszok, meredtünk rá, kerestük rajta a Dévai utcát, a kabátzsebébe nyúlt tollért, figyelsz?, a papír fölé hajoltam, nyilak, egymás fölött vezettek, tekintetemmel követtem a toll hegyét. Dorombolni kezdett a vonat, melyikünk aludjon, nehogy tovább vigyen Pusztaszabolcsig, aludj csak, mondta, a következő pillanatban leengedtem a szemhéjam, Tamás görnyedt háta, amint a papírlap fölé hajolt, ez volt az utolsó kép, lifetour, húsz bejegyzés az első hét végén, azóta vagy kétszer annyi.

A következő házszám, megérkeztünk, Tamás elvétí a bejáratot, a kirakatba akar bemenni. Vissza egy háztömböt, öreg bérház, felfelé szűkülő ablakok két sorban, bordázott oszlopsor, fríz. Belépünk az étterembe, negyvenes férfi jön elénk, ruhája térdig bő, alul feszes vászonnadrág, szalonkabát, egysoros, minden intézve, az asztalon foglalt tábla, hellyel kínál, a nagyablak mellett bevág a szél, nem szólok, hogy nem szeretem a huzatot, inkább magamon hagyom a kabátot. Keskeny helyiség, galériás. Körben földig érő függönyök lógnak, amikre anyám régen azt mondta, száda, a terítőkkal, a konyharuhákkal és a fehérneműkkel együtt tárcsás mosógépbe rakta, itt másnak hívják, és biztosan tisztítóba viszik.

Mandulaarcú nő ül az első asztalnál, bukrája türkiz és narancs, előtte két tányér, citrommaradványok, selyempárnára készített evőeszközök. Az ajtóban is pincér, a feljáróban is. Elbáméskodom a faragott bútorok között, egy palota leválasztott szárnya, magyarázza Tamás, az egyik lakás nappalijából jutunk a másikéba. Tomi velem szemben, az ezüstözött evőeszköz domborján megcsillan a fény. Étkezési utalvány elő, a tulajdonos ellenőriz valamit, számok, kódok, biztonsági csík, minden rendben van. Tamás megtapintja a fűszertartót, közelebb hajol, beleszagol. Én is beleszagolok, erős illat, köhögnöm kell, a köhögést egy nyeléssel visszafojtom. Ebédünk a terem szélén, élő lángon ezüstözött tálak, kétféle leves, lencse és zöldséges húseles, oldalt a főétel, csirke és báránypuszt. Menü. Egy férfi a sarokban vízpipát szív. Térde mellett bronz testű tartály, egy üvegtányérban izzó faszén. Szájában a szipka, fűj, füstkarika gyűrűz, egyik gyűrű átköt a másikba, el, az ólomszürke gyűrű tágul, fényleni kezd, lassan odébb úszik, a karika alatt a mandulaarcú nő feje, felette az acélosan kéklő csillár. A pincér megjelenik mellettünk, fáradjunk a tálakhoz, Tamás az asztalhoz lép, követem, sorban leveszi a fedelet a tálakról, az ajtónálló pincér melléje lép, segít neki. Közelebb húzódok Tomihoz. Az első edényben sárga lencseleves, a másodikban húseles, Tamás szed egy-egy tányérral mindegyikből, korlátlan ételfogyasztás, ez a menü lényege. Visszaoldalgunk a helyünkre, lassan nyúlunk az evőeszközért, érezni akarjuk a pillanatot, bekapom a kanalat, a szám mélyébe tolom. Tamás a főnökkel beszélget, szeret mással is foglalkozni evés közben. Gyorsan végzek a levessel, visszamegyek a tűzhöz, a második adag lencselevest merem, Tamás kedvesen utasít a háttérből, egyél a húselesből, húzom az orrom, mint egy gyerek, rosszul hangzik, húseles, nagyanyám vasárnapi levele jut eszembe, tetején kétrét gyűlt a zsír. A férfi a sarokban újratölt, fűj, szív, füstkarika gyűrűz. A mandulaarcú nő ujjja a pohárban, a limonádéban fűszerdarabok, unottan piszkálja a zöldet. A nő feláll a helyéről, a férfihoz megy, eddig semmi jele nem volt annak, hogy együtt vannak. A férfi bólint, a nő az üres üvegért nyúl, elveszi, átadja az egyik pincérnek, a másik pincér folyadékot hoz, megtölti az üveget, faszénet tör. A férfi bekapja a szipkát, szív, fűj, füstkarika, kicsi, nagy, a nő visszaül a helyére, birkahús, Tomi int, ebből szedjél, a perzsa sáfránytól egészen porhanyós, Ahour, a tulaj az asztalunk mellett, fűszerekről beszélgetnek Tamással, férfiak lépnek az étterembe, az ajtónálló pincér a lépcsőn állóhoz küldi őket, a nyakkendőjükön egymásutánban megcsillan a fény.

Fáradtrózsaszín szaft a merőkanálban, a második fogást eszem, rámerem a csirkét a bárányra, fahéjas vajbabot szedek hozzá. Fentről dobogás hallatszik, járkálnak, puff, a kanapé. Ha megettük, kimegyünk még a Városligetbe, fel a trolira, lehet, hogy a Hősök terén leszállunk, veszünk egy jégkását, oldalt a táska, nyakamban a sálam, megnézzük a lebegő hidat még odafelé, ami nem köt át semmit, nincs alatta tó, folyó, patak, nem említi a kalauzunk sem. Ez a híd a mi hidunk. Először vettünk itt búcsút egymástól. Kora nyári reggel, ónos szürkület, vissza kellett mennem anyámhoz Somogyba, Tomi hozott valahonnan két szódavizet, szomjasan ittuk, aztán azt mondta, hogy kimettrózik velem a Délig, de jobb lesz, ha eljön Balatonszentgyörgyig, és az utolsó vonattal majd vissza, ráztam a fejem, ne kíséren, az elengedést gyakorolni akartam még az elején, hogy el tudjunk válni egymástól, hogy megtanuljuk. Tamás felállt a hídkőről, kinyitotta a táskáját, belenézett, nem keresett semmit, csak olyan arcot vágott, amit a táskába kellett rejteni. Aztán visszazárta, letette a földre, néztünk egymás szemébe, elhúztam az orrom, három hét múlva találkozunk, mondtam, elnéztem a feje felett a távolba. Jó lett volna még egy csók, de visszatartottam, előbb az elengedés, aztán a közeledés, ezt meg kell tanulnunk, fáj, nem fáj, nem baj, ez a szabály, be kell tartani a sorrendet.

A mandulaarcú nő legalább a harmadik pohár limonádét issza, egy citromkarikát rág, a férfi a vízipipa felett, kimerevedik a kép, Tamás ujján zsircseppek, haja az arcába hull, a nyakkendőűs férfiak a tálak felett válogatnak a menüből. Tamás kitalálja, hogy ő is szívni akar a vízpipából. Egy-egy limonádét még ki tudunk fizetni, de a pipázás már nem megy, Ahour olvas a gesztusainkból vagy a szánkról, Tamás vállán a keze, a párnához vezet, leülteti a férfi mellé, áttetsző üvegtányér közöttük, alján kitörni készülő rezgő füsttömeg. Ahour a szipkát Tomi szájához vezet, letérdel mellé, kézzel faszenet tör, ujjá a szipkán, másik kezének középső és mutatóujja Tamás mellkasán nyugszik. Minden ízt máshol érzel, ez a pipázás lényege, mondja, Tamás lehunyja a szemét, szív, fúj, szív, nagy köd lesz hirtelen, szürkés-fehér massa, szűkül, tágul, gomolyog, gyűrű, kúszik fölém, a fejem fölé nézek, a füst mögül tompán látszik a csillár, körülötte fakó szürkesség.

Valaki felment a lépcsőn, és becsapta az ajtót. Az ajtónálló és a lépcsőn álló desszertet hoz, egy szelet banán, csalódott ránc a szám szélén, ürömránc. Figyelni kezdem a nőt. Végig az a kifejezés van az arcán, hogy akar valamit mondani a férfinak, de egyszer sem szólal meg. Amióta itt vagyunk, nem evett, nincs is előtte étel. Néha a férfira néz, majd vissza a pohárra, a zöldfűszereken az ujjá. Jól laktam, előveszem az épületkalauzt. Eszembe jut, hogy megkérdezem Ahourt, tud-e a házról valamit, intek, mellém lép, vakarja a fejét, tizenhét éve jött ide, az átépítéskor találtak egy ajtót az oldalsó fal végén, egy kis raktárhelyiséget zárt az az ajtó, de semmi nem került elő, elmesélem a báróné történetét, első otthona ott, a Dévai utcában, az utolsó itt, a férfiszabó felett volt. Apanázst adott egyetemista fiúknak, az egyik megírta az életrajzát, meg is találtuk Tomival a Szabó Ervin Könyvtárban, karcsú könyv, alig ötven oldal. Ahour figyel, bólint, először hall erről.

Kiáltás hallatszik az emeletről, puffanás, egy lavór csattan, vizet engednek. A lépcsőn álló pincér összeszedi a poharakat, a másik faarccal áll. Visszaborulok a könyvembe. Ajtócsapódás, valaki rohan, Ahour a konyhába megy, vizet enged, visszajön mellém, letesz elém egy kiskanalat a banánhoz. A Tamás mellett ülő férfi szájából cikkcakkban tör elő a füst, mint a szívhangok. Ahour azt meséli, hogy húsz éve hagyta el Iránt, a lánya akkor két hónapos volt, a felesége nem akart költözni a gyerekekkel, hát ottmaradt. Keze az asztallapon, beszívja a felső száját az alsóba, két ránc a homlokán, a szemgödre felett szőrösöm, csipős leheletét érzem, felfelé mutat, az emeletre, ahonnan a rekamié csapódását hallottam az imént. A lányok nem szülhetnek az apjuk nélkül, ez a szokás. A lánya két hete érkezett Iránból, a férje is elkísérte, Ahour a vízpipás férfira bök. A lánynak nem jár az orvosi ellátás, fent van vele az anyja, meg van egy vendége, orvos, műszak után jön majd, megnézi, nincs-e baja. Eszembe jut az apám: ha gyereket szülnék, utánamennék-e? Nem találkozunk, nem tarjuk a kapcsolatot egymással, Ahour sem látta tizenhét éve a lányát, a lány és az anyja mégis itt van. Eszembe jut, amikor apám költözött tőlünk, anyám vonított, összehúzott lábakkal ült a kanapén, nem tudom, meddig tartott, a gyerekkorban játszódo dolgoknak nincs időtartama. Mondjuk: sokáig. Anyám lehányta a szőnyeget, apám nevetett, nem tudom, miért, lemezei a kisasztalon, mindent összekészítettél?, anyám pillanatokra mintha megnyugodott volna, felül az ELP, a Queen Kind of magic sarka kilógott alóla, apám bólintott, a hangfalai, nehogy itt maradjanak, behúzta őket középre. A Skoda kint a ház előtt, anyám megint vonyított, vonyítás, nevetés, furcsa tükrei voltak egymásnak. Mondják, az apa olyan, mint egy Isten, nem lehet tenni ellene semmit. Csak imádkozni lehet.

Összetettem a kezem, hatévesen életemben először imádkoztam; nem jutott eszembe marasztalni, menjen el, kérem szépen, menjen, vállán a táska, kezében a kupac lemez, másokban a kisebb hangfal, kiment, bepakolt, a nagyobbért még visszajött. Anyám megint hányt, behozta a felmosóvödröt, feltakarította a hányást, aztán figyelt. Az ajtó résnyire nyitva volt. Apám még pakolászott a csomagtartóban, fél kézzel berakta a hangfalakat, körülbástyázta őket a lemezekkel. Ajtócsapódás. Végre felbőgött a Skoda motorja. Tompa, távolodó moraj. Fémes, nehéz. Anyám jajgatása. Aztán némaság.

Ahour felfelé figyel, most nem hallatszik semmi. Előveszem a táskámból a Pest-Buda kézikönyvet, nem jutok előbbre, nincs ide vonatkozó szócikk, ha csak egy házszámmal lennénk odébb, ott a mulató, fülledt erotikaszag, jobbra a vörös nő háza, kettővel odébb a kóser hentesbolt, mindenhol van valami. Tompa zaj. Nehéz eldönteni, hogy Tamás morog, vagy a vízipipa duruzsol? Számban a fehér babtól fahéjzú a nyál. A nyakkendőös férfiak hangosan beszélgetnek, az egyik kap egy szivar alakú tárgyat a másiktól, nem szivar, nem öngyújtó, nem toll, elkezdem figyelni, rájövök, hogy semmi trükk nincs az egészben, mégiscsak egy szivar, itt nem lehet dohányozni a vízipipa miatt, a megajándékozott férfi a táblára mutat, int a pincérnek, aki magához veszi az étlapot, és az emeletre megy. Az ajtónálló pincér és a lépcsőálló sincs már a helyén. Tamás körül gyűrűzik a füst, lassan veszem a levegőt. Hat éve vagyunk együtt, kempingeztünk a Velencei-tónál, Balatonakali Dörgicsén, volt egy tekerőlantunk, leültünk vele a tihanyi apátság alatt a dombon, kecskék legelésztek körülöttünk, nyakak mozogtak a duda szavára, nem zavartunk senkit, az egyházmegye területfenntartói egyszer kijöttek, látták az éneklő turistákat, maradhattunk, nem küldtek el minket. Körbefűjük a tavat, dél felé húzódunk, a füredi álmacskakövek, Aliga kagylóhéjjakkal körös-körül, Szemes a mólókkal, hat nyara, hat nyara együtt lélegzünk. Hogy ez így marad, abban évekig biztos voltam. Minden félelem nélkül azt mertem volna mondani, hogy nem baj, hogy nincs otthonunk, nincs gyerekünk, nincsenek barátaim, illetve vannak, de azok elsősorban a Tamás barátai, történnék akármi, ez így jó. Aztán jött a gyerek, öt hónapos magzat, megérintettem a hasam, mert először mertem kimondani, hogy állapotos vagyok, és mozog és él, és van mindene, olyan, mint Te, Tamásnak mutattam, ágyba hozta a teát, mozgott a magzat, mi hárman, hárman lenni: jó! Egy hét múlva elfolyt a víz, magzatunkat nem tudtam magamban tartani, amitől félttem, megtörtént, kilöködött a méhemből. A leváló, száradt vérre emlékszem, hogy tele volt a karom sebekkel, amiket magamon ejtettem. És elkezdtem rettegni, félttem mindentől és mindig, a hegyi kecskéktől, hogy nem szabad engedély nélkül a lanttal zenélni, félttem a sátor alatt, mert az nem HÁZ, az nem a mi földünk, és Tamás kitalálta ezt a szellemvárost, ezt a játékot, amitől gyógyultam. Gyógyulunk. Lifetour, járunk házakban, utcákon, ki a fák alá, lombok, nap nincs, megint házak, gangok, beleharapunk a múltba, visszük haza, dohszag a szánkban. Van egy térképünk, mi rajzoljuk, itt ez lakott, ennek ez volt a szomszédja, ez ezzel dugott, vagy dughatott, itt lakik a zabigyerek, kilencvenéves lehet, ha még él, becsöngettünk, egy bácsi volt, kockás flanelköpenyben jött elénk, egy másik bácsi állt a háttérben, elhízott tacsó csaholt a lábánál, az ajtóban. Azt mondtuk, hogy egy csokoládégyár képviselőjében jöttünk, mert hittük, hogy az öregeket ezzel meg lehet puhítani, nem engedtek be, igazolványt sem kértek, de láttuk őt, saját valójában, meg is lepödtünk azon, hogy még él. Mások életét visszahívjuk, halljuk őket, látjuk, mintha szervesen sarjadna az egyik a másikból, egyre többen vannak, és mind a miénk. És nem keltik azt az érzést, hogy várnunk kell rájuk: a jól körülírt idő megnyugtat bennünket. Lépcsődobogás. Nem érzem a ritmust, pedig mindennek van valamiféle ritmusa, ilyen, olyan, de ez, ahogy közelednek a folyosón a gyerekek a kezükben, csak jár bennem, mintha légüres térben valami mozogna. Nyílik az ajtó, Ahour karjában az újszülött. Ujjacskái kövér gumók. Leteszi a csecsemőt a futószőnyegre, az apa mellé, a nagypapa mellé, a férfiak mellé, halkán zúgnak, saháda, az apa rágyújt, a szipkát a gyerek szájába teszi, finoman letolja a torkán, a gyerek megmozdul, lassul a karcsapás, rezgő lábmozdulat, aprócska pénisze, mint fagyott kúpocska, nyílegyenes rügy, a férfiak üvöltenek, megölelik egymást. Tamás üdvözülten ül a férfiak mellett a körben. Aztán felállnak, gratulációk, az örömannyával kezét rántok, a nő bólint, továbbmegy, ányizsszagot vonzol maga után. Iszunk. Két kupica pálinka után én is örülni tudok Ahour unokájának. Mi a gyerekvállalást elnapoltuk, Tamás mostanában azt mondja, ő még ráér, az a lényeg, hogy a nyolcvanadik születésnapja és a fia érettségije keresztezze majd egymást. Tomi májusban született, májusban vannak az érettségik is. Ez összevág. Hiszek neki, a dédapám a hetvenötöt töltötte, amikor az ötödik gyereke született, a fia a húgommal egyidős, nem lehetetlen, ki lehet számítani az időt, össze lehet rakni, keresztezhetik egymást a dolgok. Az ő dolgai és az én dolgaim, bár a kereszteződés nem egy fix pont. Végre már ezt is látni kell.

Pillanatokon belül zsúfolt tömeg, a szomszéd üzletből, a sarki kóser hentesbolt helyén nyílt cukrászdából, a néhai bárónó palotájából jönnek, mindenki gratulál, én is koccintok, ahányszor hozzám lép valaki. A

mandulaarcú nő az asztal mellől elem keveredik, fojtott hangon, vagy inkább csak bátortalanul köszön, ő Ahour vejenek másik felesége, az ura miatt kellett Budapestre utaznia, ezt a szemközti zöldségbolt vezetőjétől tudom meg, középkorú, alacsony férfi, fülére hordozható mobiltelefont rögzített, ettől olyan a feje, mint egy földön kívülinek, és soha nem lehet tudni, hogy kihez beszél. Tomi harmadszor gratulál egy perzsa külsejű csajnak, szerintem nem az, csak olyan, retikulös muszlíma, valószínűtlenül kicsi, fekete szemek és valami petyhüdt álszemérem. Már a párnákon ülnek, a lány magyaráz, közben Tamás karjára teszi a kezét, folyamatosan hozzáér, melljük ülök, hőséget sugárzó apró szemek, továbbra is úgy tesz, mintha régi ismerősök lennének. Tamáshoz hajlok, arcom a mellkasán, a lány tört magyarral beszél, Tomi átvált, most angolul folytatja, a sok köszöntetés után elvászott a fülem, annyit értek, hogy umma, umma, a többi angol, Tamás végig angolul magyaráz valamiről. A lány levegőt vesz, föl pattan, eltűnik, megint jön, Tamás harmadszor is gratulál neki, a nő medencecsontja az övtáskájához ér, megfogom Tamás kezét, föl nézek, fejem felett a füstkoszorú, a pincérek pálinkát hoznak, megint. A nyakkendőös férfiak a galérián esznek és beszélgetnek, Ahour küld nekik egy üveg pálinkát, a pincérek tálcán viszik fel nekik, a főnök int, iganak az unokája egészségére. Tamást keresem, a pulthoz botorkálok, Ahour füzete az asztalon, bejegyzés, étkezési kártya, menü 4800 forint, Tamás hátulról fogja a vállam, ez jó volt, duruzsol, a nyakamba csókol, búcsú Ahourtól, nagy gesztusok, épp elcsípjük a trolit.

Ujját az orrom alá nyomja, érzed, ez még mindig a sáfrány illata, kinéz a troli ablakán, befúj a szél, a huzat finoman meglebbenti a gallérját. A troli elindul, némileg csalódott vagyok, nincs ide vonatkozó szócikk, csak mellette, egy házzal odébb, látni vélem, a grófnő házában a rendőrök, félig felhúzott pongyolája, nem kellett sokáig törniük a fejüket azon, hogy gyilkosság történt, érzékeny mosoly kedvesem arcán, jóllaktál, kérdelem, bólint, a Városligetbe megyünk napozni, használjuk ki a ragyogó időt. Lepattanunk a troliról, átbállagunk a MAOE-házba, Tomi érvényesíti az alapigazolványát, ha már itt van. Nekem pisilnem kell, a sok leves, a sok pálinka, a portás rám néz, kelletlenül balra int. Régi vécé, a repedezett csempék között hangya ragadt a furnérba. A vécépapír gurigája kiugrik a tartóból, ahogy érte nyúlok, elgurul előttem, ültömből fogom meg, a vécéülőke becsípi a bőröm. Kezet mosok, belenézek a tükörbe, amorf az arcom, ki a folyosóra, egyszerre érünk az aulába. Tamás kezében az igazolvány, sikerült, neked is?, aha, a bőrömrre gondolok, fáj, biztosan megmarad a helye, mindennek nyoma van valahol. Vigyorog, finoman a nyakamba harap; a parkba indulunk.

Kategória: vers, próza

Denumire autor: Osgyán Edina

Látó Szépirodalmi Folyóirat